

Metaadatok, teljesség és referátumok

Kevés az információk arról, hogy milyen alapon kerülnek be egy-egy webállományba az egyes dokumentumok, de világos, hogy nem történik szelekció.

Egy weboldalon nincs lehetőség az adatok mezőbe történő rendezésére, így – a hagyományos adatbázisokkal szemben – nem kereshetünk a szerzőre, a cím szavaira stb. A keresésbe egyformán bekerülhet a keresett kifejezés akkor is, ha az az első vagy az utolsó bekezdésben, vagy akár egy lábjegyzetben fordul elő. Ezen csak az olyan metaadat-formátumok megjelenése változtat némi-leg, mint a Dublin Core és a Warwick Framework.

Arról is alig tudunk, hogyan indexelik a keresés számára ezeket a weboldalakat. A legtöbb keresőgép a legrelevánsabb helyeket mutatja meg előbb. A relevancia ebben az esetben azt jelenti, hogy ezekben találta a legnagyobb számú keresőkifejezést. Ez csak durva közelítést adhat, és nem teszi lehetővé a teljesítmény és a megbízhatóság értékelését.

A webkeresők egyébként is változó minőségű anyagokban keresnek, amelyekben a metaadatok használata ma még ritkaságszámba megy és következtelen. Ezért is volna fontos referátumok integrálása a dokumentumokba, még akkor is, ha egyes keresők csak a szöveg első 25 szavát fogadják be, vagy mások a 25 szót meghaladó dokumentumokat figyelmen kívül hagyják.

A referátumok és mikroszövegek hatékonyságának vizsgálatára összevetették hagyományos online adatbázisok (ERIC, LISA, ISI), tematikus listát adó webkeresők (Euroferret, Excite, Infoseek, Yahoo!, Lycos Top 5%, Magellan, WebCrawler), valamint Internet gateway szolgáltatók (ADAM, EEVL, OMNI, NetFirst, SOSIG) referátumait.

Az olvashatóság szempontjából a webkeresők adták a legjobb eredményt, a gateway-ek középe- sen, az online adatbázisok gyengén szerepeltek. Az első helyezett a Lycos lett, és a további négy is webkereső, csupán az Euroferret szorult az

ADAM, az OMNI és a SOSIG mögé. A legrosz- szabb olvashatóságot az EEVL produkálta. Ez részben annak tudható be, hogy a rövidebb szö- vegek (webkeresők) könnyebben is olvashatók. Az olvashatóság azonban a szövegek alapjellemzői- nek mechanikus jellegű mérésre szolgál, és nem helyettesítheti az olvasók véleményét.

A tartalom vonatkozásában mutatkozó ered- mények: a hosszabb referátumokat tartalmazó forrásokra inkább jellemző, hogy az elsődleges dokumentumban található fontosabb információból többet tükröznek. A webkeresők kevés szóban és szórakoztató stílusuknál fogva kevesebbet adnak e tekintetben. A legjobb minősítést itt az ADAM kapta. A mezőny végén álló webkeresők sorát csak a SOSIG bontja meg. Az utolsó az Infoseek.

Mindhárom típusú forrás széles körben használ- ja az informatív referátumokat, amelyek az összes referátum 50%-át teszik ki. A Magellan referátuma- inak 97%-a informatív.

Az indikatív stílust preferálják azonban a gateway-ek, a 72%-ban informatív ADAM kivételé- vel. Az OMNI referátumai 100%-ban indikatívak.

A webkeresők referátumai egészen mások, mint az adatbázisok nyomtatott kiadványokból származó referátumai. A webkeresők mintegy 50 szó terjedelmű annotációi az információ megtalálá- sát segítik, mintsem az információkeresés folya- mán kapott nagyobb számú találat szűrésére, a kevésbé releváns rekordok kiszűrésére szolgálnak, mint az online adatbázisok referátumai.

Ez utóbbiak kevés figyelmet szentelnek a kép- zetlen felhasználók igényeinek, akik nem tudnak különbséget tenni a jó és kevésbé jó források kö- zött.

WHEATLEY, A.–ARMSTRONG, C. J.: Metadata, recall, and abstracts: can abstracts ever be reliable indicators of document value? = *Aslib Proceedings*, 49. köt. 8. sz. 1997. p. 206–213./

(Koltay Tibor)

Emelkedett az amerikai könyvtárosok fizetése

Az 1995–96-os évhez képest – amikor ijesztő mértékben estek vissza a fizetések – 1996–97-ben igen pozitív változásról számol be az *American Library Association (ALA)* rendszeresen elvégzett felmérése.

A könyvtárosok fizetése átlagosan 4,62%-kal emelkedett akkor, amikor a magánszektorban és a

köztisztviselők körében csak 3,3%-kal. A fizetések változása az egyes könyvtárosi kategóriákban több évre visszamenőleg az előző évhez viszonyított százalékban kifejezve az 1. táblázat szerint alakult.

A felmérés azokra a könyvtárosokra terjedt ki, akik az ALA akkreditált, felsőfokú intézményben szereztek oklevelet, s olyan felsőoktatási vagy